

De Duitse gepantserde voertuigen zijn tot de Nederlandse opstellingen genaderd

Nederlandse en Duitse troepen in gezamenlijke oefening op de Lüneburgerheide

*NAVO-samenwerking
in de praktijk*

NAVO-samenwerking in de praktijk. Niet op supra hoog, hoog of ongrijpbaar ingewikkeld niveau, zoals men dat wel noemt, maar direct in het „werk”, het militaire werk. Dat was wat daar in begin september op de Lüneburgerheide in West-Duitsland geschiedde toen ons 12e Bataljon Garde Jagers en 11e Verkenningscompagnie uit Schaarsbergen 500 km van huis gestuurd waren om deel te nemen aan een grote meerdaagse oefening van de Derde Pantserdivisie van de Westduitse Bondsrepubliek, de jongste partner in de Atlantische verdedigingsorganisatie.

Voor de veiligheid van ingegraven troepen moeten deze altijd uit hun putjes tevoorschijn komen bij de nadering van tanks. De Jagers kijken intussen geïnteresseerd naar de verrichtingen van hun Duitse collega's. Midden, zonder helm, een scheidsrechter. Op de voorgrond een Duitse mitrailleursschutter

Dat was het wat gebeurde toen de commandant van de Jagers lt.-kol. W. van Rijn op 6 september met zijn eenheid op het paarsbloeiende gevechtsveld kwam en daar een „gat moest opvullen” in de linies van de Duitse divisie en zich

dezelfde nacht moest ingraven met de hulp van een Duitse „Panzer Pionier Kompanie” voor het aanleggen van mijnen en versperringen.

Verstond men elkaar, begreep men elkaar, werkte men op dezelfde wijze? Daar ging het uiteindelijk om. Een Nederlandse artillerie-waarnemer zat bij de Duitse staf en Duitse waarnemers waren in de Nederlandse linies. En ten slotte was er een soort „testcase”: midden in de nacht moest een geheel Duits pantserverkenningbataljon door de stellingen van onze 11e Verkenningcompagnie — een nieuweling onder onze eenheden! — terugtrekken. In het spel — en gelukkig is het dat nog steeds — bleek men elkaars regels te kennen. En zo kwam het dan, dat in de morgen van 8 september na een ijskoude nacht waarin de luidsprekers van de tegenpartij in goed Nederlands het Nederlandse bataljon steeds had uitgenodigd om de strijd maar te staken (zonder succes overigens!), de vijand tot op de linies van de Jagers was doorgedrongen. Die vijand bestond in dit geval ook uit eenheden van de Duitse pantserdivisie, die in de morgen met een volledige tankaanval voor de deur stonden. De D-compagnie van de Jagers kreeg er het eerst van langs. Onder beschermende rookgordijnen en onder het afschieten van talloze lichtpatronen, die mortiergranaten moesten voorstellen, golfdde de gepantserde voertuigen (de „Schützenpanzer”) aan, waaruit fanatiek schietende Duitsers sprongen met knetterende F.N.-geweren en de mitrailleurs MG-42. Daarna was het de beurt aan de A-cie om, met steun van een Duits eskadron (dummy)-tanks een tegenaanval in de flank te doen, welke zò verrassend kwam, dat de aanvallers nauwelijks tijd hadden om weg te komen.

Het gebeurde alles op historische grond, deze Lüneburgerheide, waar de Timolo-heuvel in het oefenterrein overheersend omhoog rijst. Op deze plek namelijk eindigde vijftien jaar geleden de strijd in Europa, toen veldmaarschalk Montgomery de capitulatie van de Duitse troepen in Noordwest Europa aanvaardde. Nu stond er een nieuwe generatie, van jonge mannen van verschillende naties in een nieuw Europa, dat ten behoeve van zijn eigen veiligheid de macht van eenheid moet leren kennen. Een generatie militairen, die deze eenheid in praktijk brengt. T.

Rechtsboven: gedekt door rook, in een tegenaanval op de Lüneburgerheide
Hiernaast: na het gevecht de discussie over de tactiek. Links kapt. Vermeulen van C-12 BGJ.

De D-compagnie door ontsmettingsplaats gedraaid

MOE en duf ging de D-compagnie van het 12e Bataljon Garde Jagers, na twee dagen niet uit de kleren te zijn geweest, op de wagens. Ze gingen af, zoals het heet en met het idee „klaar” in het hart. Maar toen de kolonne stopte zaten ze weer midden in een bos en enig verbaasd en ongeveer gemompel ging op toen het plotselinge bevel kwam: gasmaskers op! Van dat moment af maakten de mannen van de D-compagnie de (oefen)-realiteit van een atoombomvoering mee. Gespeeld werd nl., dat zij besmet waren door nucleair stof en een Duitse zogenaamde „E-kompanie” had daarom een ontsmettingsplaats ingericht.

Op zichzelf werd het een interessante zaak en voor wie het onderging daarbij nog een ongewone gewaarwording. Langs een witte band afgezet pad gingen de „besmetten” groep voor groep langs opeenvolgende posten: eerst langs een man die met een Geigerteller controleerde of men inderdaad besmet was, daarna werd men bespoten met een nevel, teneinde de stofdeeltjes op de overkleding vast te

Met gasmaskers op de ontsmettingsplaats binnen

laten plakken. Dan volgde het afgeven van de uitrusting, het zelf de schoenen reinigen in een serie opeenvolgende waterbakken en ten slotte het afgeven van de kleding met als laatste het gasmasker. Op dat moment was de

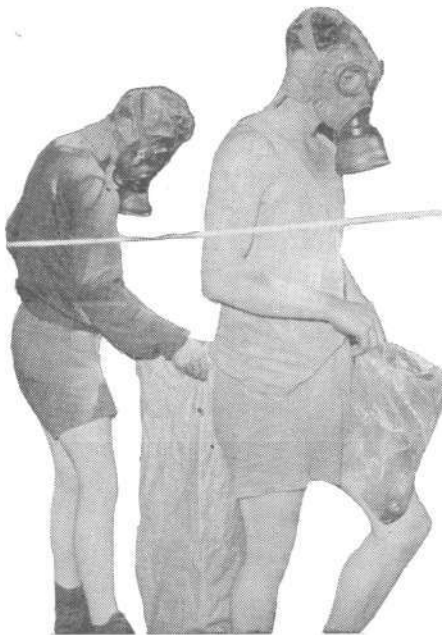
eerste martiale groep omgetoverd in een groep Adams, die in een tent met warme douches moest gaan — en dit werd een

Het afgeven van de uitrusting, welke ontsmet moet worden

In vier achtereenvolgende bakken de schoenen wassen met water

Na de uitrusting de kleren. Deze worden in een papieren zak gedaan voor verder transport om ontsmet te worden. Persoonlijke eigendommen worden in apart plastic zakje verpakt. Het gasmasker blijft af tot het moment, dat men onder de douche gaat

bijzonder prettig einde van deze oefening voor de D-compagnie.

In precies 20 minuten „doorliep” men de verschillende stadia van deze, met bijzondere zorg ingerichte „E-platz (E van „entgiftung” „entlausung” en „entstrahlung”), terwijl intussen aan een andere „lopende band” de voertuigen werden schoongespoten. Het was een van de weinig voorkomende oefeningen waar men verfrist van lijf en leden vandaan kwam.

T.

Van grote rollen scheurt men een „handdoek” af om zich na het douchen te drogen. Het papier wordt na gebruik in een kuil geworpen en begraven

NA HET GEVECHT HET FEEST

NA afloop van de manoeuvres op de Lüneburgerheide bleven de Nederlandse compagnieën nog één nacht in bivak in verschillende kleine plaatsen in de omgeving van Lüneburg. In elke plaats had ook een Duitse compagnie van de Derde Divisie het bivak opgeslagen om als gastheer op te treden. Zij deden dat op voortreffelijke wijze. Om. organiseerden zij in elke plaats in een „Gasthof” een feestavond, een bal, waartoe de gehele bevolking werd uitgenodigd. Van deze uitnodiging maakten overigens voornamelijk de „Mädchen” gebruik. De dansmuziek werd verzorgd door ensembles van het „Musikkorps III”, van de Duitse divisie.

Het Jachthoornkorps van de Jagers trad intussen buiten in de dorpen op, hetgeen feitelijk een minder dankbare taak was, daar op het donker geworden

uur zelfs marsmuziek de meer bedagde dorpelingen niet uit hun huizen vermocht te halen.

De rest van de Jagers liet zich op de feestavonden intussen het Duitse bier best smaken, waarbij verschillende liederen een groot aanpassingsvermogen ten opzichte van de plaatselijke zeden aan de dag legden, door zich aan de „Stiefel”, de laars vol schuimend nat, te wagen zoals bijgaande foto toont.

